

DOI 10.36074/logos-14.02.2025.087

ДІАЛОГ АНТИЧНОГО ТА СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА У ПРОСТОРИ КЛАСИЧНОГО МУЗЕЮ: ВИСТАВКОВИЙ ПРОЄКТ «VERSUS» МАССІМІЛІАНО ПЕЛЛЕТТІ

Брей Наталія Олександрівна¹, Леонтьєва Олена Валеріївна²

---

1. старша викладачка кафедри мистецтвознавчої експертизи
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв,, УКРАЇНА
ORCID ID: 0000-0002-5371-7609

2. старша викладачка кафедри мистецтвознавчої експертизи
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв,, УКРАЇНА
ORCID ID: 0000-0002-9612-4053

Виставковий проєкт «Versus» сучасного італійського скульптора Массіміліано Пеллетті, представлений в експозиційному просторі Палаццо Массімо Національного римського музею (м. Рим, Італія) у жовтні 2024 – січні 2025 року, запропонував переосмислення античних образів через експериментальне використання матеріалів і форм. Виставка, куратором якої виступив директор музею Стефан Верже, відкрила нові виміри споглядання і взаємодії з мистецтвом через інтеграцію сучасної скульптури у контекст об'єктів світової культурної спадщини, ініціюючи діалог між класичними зразками та новими роботами. Site specific проєкт, створений спеціально для конкретного місця, уможливив суголосся між роботами Пеллетті, які раніше не оприлюднювалися, та постійною музейною колекцією античної скульптури.

Массіміліано Пеллетті народився у 1975 році в комуні П'єтрасанта італійського регіону Тоскана, де живе і працює дотепер. У дитинстві він почав вивчати техніку обробки мармуру в сімейній майстерні. Він закінчив місцеву художню школу, пізніше – Пізанський університет за спеціальністю філософія, що вплинуло на нього як на художника. Пеллетті дебютував у мистецтві у 2006 році, перемігши на 12-й Бієнале молодих художників Європи та Середземномор'я. З цього моменту він бере участь у численних італійських та міжнародних групових та персональних виставках, в тому числі в Олександрійській бієнале в Єгипті та 54-й Венеційській бієнале (Італійський павільйон). Скульптору присвячена низка публікацій у профільних журналах,

SECTION 26.
CULTURE AND ART

він отримав кілька престижних нагород у галузі сучасного мистецтва, у тому числі Міжнародну скульптурну премію фонду Henraux у 2014 році [1].

Основним матеріалом у ранніх скульптурах художника був мармур. Згодом він розширив асортимент засобів до гірських порід і каменів, які раніше не використовувалися в скульптурі. Спираючись на природні особливості та форми зразків матеріалу, з якими працює, Пеллетті обробляє їх з прискіпливою композиційною ретельністю, притаманною класичній скульптурі.

При створенні виставки «Versus» кураторський підхід Стефана Верже ґрунтувався на пошуку зв'язку між класичними творами з колекції музею та інноваційними скульптурами сучасного автора [3].

Дванадцять експонатів виставки демонструють, як античні форми стають відправною точкою для нових творів. Пеллетті проводить сучасні паралелі з ключовими шедеврами колекції музею, серед яких – Афродіта навпочіпки, Афродіта Менофантоса, Гермес Людовізі, голова Геракла, Діоніс, Дискобол Ланчелотті, жіноча голова Сапфо, Поранена Ніобіда та інші.

Скульптор використовує рідкісні матеріали, такі як мармур зебріно, білий, зелений, рожевий і чорний онікс, туф та кальцит, щоб підкреслити контраст між ідеалізованими античними формами та їхньою сучасною інтерпретацією.

У скульптурі, натхненній образом Сапфо, використання чорного оніксу та інкрустація очей мікромозаїкою відображають водночас історичну значущість і новаторський підхід. Дизайн очей у вигляді Плеяд підсилює філософське звучання роботи, нагадуючи про зв'язок між людиною, природою і космосом.

Одним із центральних прийомів Пеллетті є інтерпретація образів через реконструкцію їхніх відсутніх частин. Наприклад, музейна скульптура Афродіти навпочіпки не має голови. Художник створює нову голову з матеріалу із виразною текстурою, що контрастує з гладкістю античного мармуру.

Інший прийом – деконструкція класичного образу, прикладом чого є герма Діоніса, де два обличчя, з'єднані в античній статуї, в інтерпретації сучасного скульптора були розділені та представлені окремо, але так, що вони «зустрілися» одне з одним у просторі виставки.

В експозиційному просторі у діалог вступають також такі поняття як дія та бездіяльність. Наприклад, версія Дискобола у виконанні Пеллетті позбавляється руки з занесеним для кидка диском, через що образ набуває статичності на відміну від свого античного зразка.

Виставка наголошує на важливості споглядання у світі, де домінують швидкі дії та миттєві результати. Античні твори у сусідстві зі скульптурами Пеллетті створюють простір для переосмислення часу і людської природи.

Експозиція закликає глядача до глибокого діалогу з мистецтвом, пропонуючи альтернативні наративи.

Массіміліано Пеллетті пояснив ідею виставки так: «Діалог між творами, що увійшли до музейної колекції, та створеними з нуля підживлюється роздумами про діалектику дії – бездіяльності, примусу до діяльності – споглядання. ... Як вчить нас класична культура, істина відкривається лише тоді, коли ми використовуємо споглядальну увагу на практиці та коли досвід передбачає серед своїх можливостей особливу форму пасивності та бездіяльності. Виходячи з цих припущень, виставка прагне створити діалектику, відзначену тишею, щоб відобразити ці «узгодженості» та «доповнюваності» між стародавніми та сучасними творами, діалог між різними епохами, у центрі яких є людина та її існування» [2].

Проєкт було підтримано Міністерством культури Італії та іншими державними інституціями країни.

Таким чином, виставковий проєкт «Versus» Массіміліано Пеллетті відкрив нові шляхи діалогу між античністю та сучасністю, демонструючи, як класичні форми можуть бути переосмислені у світлі актуальних проблем і концепцій. Завдяки тонкій роботі з матеріалами та формами, куратору та автору вдалося створити візуально вражаючу й концептуально багатозарову виставку. «Versus» став платформою для переосмислення зв'язків між минулим і теперішнім, створюючи культурне поле для нових відкриттів у мистецтві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] *Biography*. Massimiliano Pelletti. <https://www.massimilianopelletti.com/biography.php>
- [2] *Massimiliano Pelletti – Versus*. Artribun. URL: <https://www.artribune.com/mostre-evento-arte/massimiliano-pelletti-versus/>
- [3] *Versus di Massimiliano Pelletti*. museonazionale romano URL: <https://museonazionale romano.beniculturali.it/evento/versus-di-massimiliano-pelletti/>

